

vonnis

RECHTBANK ARNHEM

burgerlijk recht, sector kanton

Locatie Arnhem

zaakgegevens 818515 \ CV EXPL 12-3955 \ 426 \ 279

uitspraak van 10 SEP. 2012

vonnis

in de zaak van

D.W.

wonende te

eisende partij

gemachtigde mr. P.C.C. Oudhoff

tegen

de stichting **Stichting Omroep Gelderland**

gevestigd te Arnhem

gedaagde partij

gemachtigde mr. S. Pranger

Partijen worden hierna **D.W.** en Omroep Gelderland genoemd.

1. De procedure

Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het tussenvonnis van 18 juni 2012 en de daarin genoemde processtukken
- de aantekeningen van de griffier van de comparitie van partijen van 2 augustus 2012.

2. De feiten

2.1. **D.W.** is van beroep fotograaf en journalist.

2.2. In het Gelre Ziekenhuis in Zutphen zijn in de centrale hal zeven foto's van **D.W.** geëxposeerd. De foto's zijn portretten van kinderen die aan het Foetaal Alcohol Syndroom (FAS) lijden. FAS is een syndroom dat ontstaat door alcoholgebruik tijdens de zwangerschap en uit zich onder meer in bepaalde uiterlijke kenmerken. **D.W.** is auteursrechthebbende op de foto's. De fotoserie is bekroond met de derde prijs van de Zilveren Camera.

2.3. Omroep Gelderland heeft in een nieuwsuitzending van 14 oktober 2011 aandacht besteed aan FAS. In de uitzending wordt onder meer aandacht besteed aan een adoptiekind

dat lijdt aan FAS en haar moeder en is een bezoek gebracht aan het Gelre Ziekenhuis in Zutphen waar een arts is geïnterviewd die is gespecialiseerd in FAS.

2.4. De totale duur van het nieuwsitem is 3 minuten en 40 seconden. Tijdens het item worden de foto's van [D.W.] gedurende 29 seconden in beeld gebracht. In eerste instantie wordt een overzichtsbeeld getoond van vijf foto's en vervolgens wordt op vier foto's ingezoomd. Daarbij wordt het volgende verteld.

"(...) Op het eerste gezicht kun je aan [x] niet veel zien, maar zij heeft wel, net als veel andere kinderen met FAS, de uiterlijke kenmerken. Welke dat zijn is goed te zien op de foto's van [D.W.] die in het Gelre Ziekenhuis in Zutphen hangen."

Tijdens het interview met de arts zijn twee foto's ietwat vaag op de achtergrond te zien.

2.5. Op 29 oktober 2011 heeft [D.W.] een factuur aan Omroep Gelderland gestuurd en daarbij een bedrag van € 993,65 in rekening gebracht. [D.W.] vermeld daarbij het volgende.

"Op vrijdag 14 november zijn zonder overleg van te voren beelden getoond in het journaal van de foto's die hangen op de expositie Leven met FAS in het Gerle Ziekenhuis in Zutphen. Aangezien de foto's duidelijk in beeld zijn gebracht stuur ik u hierbij een factuur voor het gebruik van de foto's. Factuur is na overleg met de Nederlandse Vereniging van Journalisten opgesteld."

2.6. Bij brief van 14 november 2011 bericht Omroep Gelderland aan [D.W.] dat zij niet bereid is om te betalen. Omroep Gelderland reageert vervolgens als volgt.

"Hoewel wij niet betwisten dat het auteursrecht van deze foto's u toebehoort, zijn wij niet bereid te betalen. De reportage ging namelijk niet over uw tentoonstelling, maar over de drukke poli in het ziekenhuis voor kinderen met deze aandoening. De afbeeldingen zijn gebruikt ter illustratie van het werk dat in het Gelre Ziekenhuis wordt gedaan."

Daar komt bij: uw werk werd getoond in een openbaar toegankelijke ruimte, namelijk de hal van het ziekenhuis. Onze redactie had uitdrukkelijk toestemming gekregen van het ziekenhuis om daar te filmen. Bovendien hebben we keurig aan bronvermelding gedaan."

Naar onze mening was het gebruik van de foto's in de reportage geoorloofd."

2.7. De gemachtigde van [D.W.] heeft Omroep Gelderland vervolgens aangemaand, waarop door de gemachtigde van Omroep Gelderland een beroep is gedaan op artikel 15a Auteurswet (Aw).

3. De vordering en het verweer

3.1. [D.W.] vordert de veroordeling van Omroep Gelderland tot betaling van € 2.980,95 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de dag van dagvaarding tot de dag van volledige betaling, alsmede tot betaling van € 450,00 aan buitengerechtelijke kosten en met veroordeling van Omroep Gelderland in de kosten van deze procedure.

3.2. [D.W.] legt aan zijn vordering ten grondslag dat Omroep Gelderland inbreuk heeft gemaakt op de auteursrechten van [D.W.] door zonder zijn toestemming foto's van hem te tonen in de nieuwsuitzending. Volgens [D.W.] komt Omroep Gelderland geen beroep toe op het citaatrecht (artikel 15a Aw), omdat de foto's zijn gebruikt als "versiering" dan wel als "illustratie". Voor het begroten van zijn schade heeft [D.W.] aansluiting gezocht bij artikel 18 en 19 van de Algemene Voorwaarden van de Fotografenfederatie. Als inschatting van de totale schade hanteert [D.W.] op grond van deze algemene voorwaarden een norm van 300% van het gebruikelijke honorarium. Dit omvat mede een schending van de exploitatierechten van de auteursrechthebber. Uitgaande van een gebruikelijk honorarium van € 993,65 voor alle zeven foto's komt dit neer op een bedrag van € 2.980,95.

3.3. Omroep Gelderland voert gemotiveerd verweer en concludeert dat de vordering van [D.W.] moet worden afgewezen met bepaling dat de schade van [D.W.] op nihil wordt gesteld, althans op een in goede justitie te bepalen bedrag met veroordeling van [D.W.] in de kosten van deze procedure.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt, voor zover relevant voor de beoordeling, in het navolgende ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. De kantonrechter ziet zich voor de vraag gesteld of sprake is van een toelaatbaar citaat. Bij de beoordeling daarvan dient ervan worden uitgegaan dat het gaat om een citaat van een geheel werk als bedoeld in artikel 15a Aw in verbinding met artikel 10 eerste lid onder 9 Aw en dat voldaan is aan de eisen van artikel 15a eerste lid onder 1, 3 en 4.

4.2. Tussen partijen is niet in geschil dat aan de eisen van artikel 15 a eerste lid onder 1, 3 en 4 is voldaan. Ter discussie staat thans of het citeren in overeenstemming was met hetgeen naar de regels van het maatschappelijk verkeer redelijkerwijs geoorloofd was en aantal en omvang van de geciteerde gedeelten door het te bereiken doel zijn gerechtvaardigd, zoals omschreven in artikel 15a eerste lid onder 2.

4.3. De kantonrechter overweegt als volgt. Wil een citaat redelijkerwijs geoorloofd zijn dan is van belang dat het citaat inhoudelijk relevant is (niet slechts ter illustratie) en slechts een klein onderdeel uitmaakt van het geheel. Dat wil niet zeggen dat elk hergebruik van een foto een toegestaan citaat is. Hergebruik van beeld als "versiering" is niet toegestaan. Het beeld moet worden overgenomen, omdat het nodig is bij de bespreking, kritiek of recensie. Het is niet strikt nodig dat het beeld zelf wordt besproken, maar het beeld moet wel een duidelijk functioneel verband hebben met het werk waarin het wordt gebruikt (Hoge Raad 26 juni 1992, IER 1992/40, Damave/Trouw). Ook mag het citaat niet neerkomen op een verkapte exploitatie van het origineel (Hoge Raad 22 juni 1990, NJ 1991, 268, Malmberg/Beeldrecht). Verder moet het citaat proportioneel zijn. Dit betekent dat niet meer mag worden overgenomen dan dat nodig is voor het werk.

4.4. Beoordeeld moet derhalve worden of de foto's in overwegende mate ter versiering of verfraaiing van de uitzending dienen of dat ze hieraan ondergeschikt zijn, daarmee redelijkerwijs een geheel vormen en ertoe strekken de kijker een indruk van het besproken item te geven.

Het gaat in deze om een nieuwsitem. Het beeld diende ter ondersteuning van het besproken onderwerp FAS. Dit blijkt uit de toelichting tijdens het nieuwsitem, waaruit volgt dat de foto's getoond worden om de uiterlijke kenmerken van kinderen met FAS te illustreren. De foto's hebben derhalve een duidelijke functie bij de bespreking van het onderwerp. Zoals [D.W.]

D.W. zelf aangeeft geven de foto's een goed beeld van de uiterlijke kenmerken van FAS kinderen. Het effect van de aandoening wordt door de foto's een stuk duidelijker gemaakt. Aangezien het nieuwsitem onder andere gaat over de uiterlijke kenmerken van kinderen met FAS dienen de foto's in casu niet zozeer als verfraaiing, maar veeleer als een verduidelijking en onderbouwing van het nieuwsitem. Dat sprake is van hergebruik van de foto's als versiering of verfraaiing is, bij gebrek aan onderbouwing door **D.W.** niet komen vast te staan. **D.W.** heeft onvoldoende duidelijk gemaakt waarom de foto's, waaraan ongetwijfeld een evidente artistieke waarde toekomt, eerder als verfraaiing van het nieuwsitem zouden moeten worden aangemerkt. Het meisje met FAS dat in de uitzending te zien was, was minder geschikt om de uiterlijke kenmerken te tonen nu die bij haar minder duidelijk te zien waren dan op de foto's van **D.W.** (zeker in onderling verband met elkaar gezien).

4.5. De volgende vraag is of het citaat proportioneel is. De totale duur van het nieuwsitem is 3 minuten en 40 seconden. Daarvan worden gedurende 29 seconden, derhalve 13% van de tijd, de foto's getoond. Niet alle foto's worden gedurende die 29 seconden getoond. Gedurende 14 seconden wordt een overzichtsbeeld van vijf foto's getoond en wordt ingezoomd op vier van die vijf foto's. Gedurende 15 seconden zijn, tijdens het gesprek met de arts, twee foto's op de achtergrond minder goed zichtbaar in beeld gebracht. Naar het oordeel van de kantonrechter heeft Omroep Gelderland de foto's niet langer gebruikt dan nodig was voor het onderwerp en was het citaat proportioneel.

4.6. Met zijn stelling dat toewijzing van het beroep van Omroep Gelderland op artikel 15a Aw ertoe zou leiden dat een ieder op grote schaal gebruik zou kunnen maken van auteursrechtelijk beschermd werk, gaat **D.W.** voorbij aan het hiervoor gehanteerde toetsingskader van functionaliteit en proportionaliteit.

D.W. stelt voorts dat de marktwaarde van de foto's daalt door de uitzending, want hoe bekender de foto, hoe kleiner de nieuwwaarde en hoe kleiner de kans dat **D.W.** de foto kwijt kan. Het is de kantonrechter niet duidelijk hoe hij deze stelling moet begrijpen in het licht van de stelling van **D.W.** dat de foto's ook elders bij een tentoonstelling hebben gehangen en in een huis aan huisblad aandacht is gevraagd voor FAS met verwijzing naar de foto's van **D.W.** die bovendien openbaar in de hal van het Gelre Ziekenhuis hangen en derhalve voor iedereen te zien zijn. Dat door het tonen van de foto's in de uitzending van Omroep Gelderland afbreuk is gedaan aan de exploitatiebelangen van **D.W.** is daarmee niet vast komen te staan.

4.7. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat het tonen van de foto's in de uitzending een toelaatbaar citaat oplevert. De foto's vormen onmiskenbaar een, op informatie van de kijker gericht geheel met het besproken onderwerp FAS. De vordering van **D.W.** wordt daarom afgewezen.

4.8. **D.W.** wordt in het ongelijk gesteld en moet daarom de proceskosten dragen.

5. De beslissing

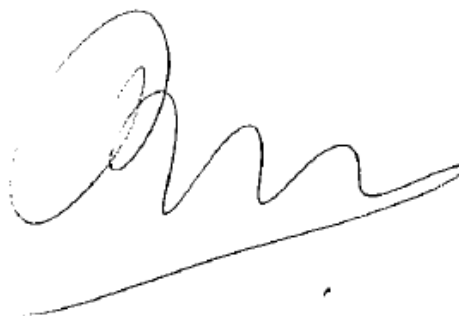
De kantonrechter

5.1. wijst de vordering af;

5.2. veroordeelt **D.W.** in de proceskosten tot deze uitspraak aan de kant van Omroep Gelderland begroot op € 350,00 aan salaris voor de gemachtigde;

5.3. verklaart deze veroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door de kantonrechter mr. R.J.J. van Aecht en in het openbaar
uitgesproken op 10 SEP. 2012

Afgegeven voor grosse aan- en ten
behoefte van de eisende/verzoekende partij
gedaagd
d.d. 10 SEP 2012
De Griffier van de
Rechtbank Arnhem
Sector Kanton, locatie Arnhem